

Minden emlék egy találkozással kezdődik...

Egy helyet akartunk létrehozni, ahol találkozni lehet egy helyet, amit meg lehet beszélni, mert jellegzetes és ismert, egy helyet, amit meg lehet jegyezni, mert karakteres, egy helyet, ahova el lehet jutni, mert jól megközelíthető, egy helyet, amit meg lehet találni, mert központi, felismerhető, egy helyet, ahol lehet várakozni, mert fedett, tágas, kellemes.

Az építészeti koncepció alapelemei:

Budapest Óra

A Gomba épület kiemelkedő városbeli helyzeténél fogva fontos, hogy annak megújulása után kulturális töltete legyen. Ennek egyik lehetséges módja az, hogy kulturális funkciót (pl. kiállítóteret) helyezünk el az épületben. Ez azonban mind tartalmi, mind gazdaságossági szempontból kérdéseket vet fel. Véleményünk szerint a Gomba nem egy kiállítóteret kíván műtárgyakkal, teremőrrel és nyitva tartással. A kiállítás a város maga, amelyben az épület a műtárgy. A város, mint kiállítóteret éjjel-nappal látogatható, és ezt akarjuk elérni az épülettel: éjjel-nappal működő épület legyen, a város olyan pontján amely amúgy is éjjel-nappal működik.

A Gomba társadalmi-kulturális értékét a hely kontextusa adja, azáltal hogy Dél-Buda ilyen központi és forgalmas pontján helyezkedik el. Az új Gomba épület közterületi óra, köztéri műtárgy és találkozóhely egyben. Így lehet a (külön fejezetben ismertetett) Budapest Óra akció első megvalósulás állomása, a Belső Bartók Béla út fejlesztésével kialakuló Kulturális Városközpont kulcspozícióban lévő helye, annak kiindulási pontja.

Szublímáció

A víz különböző halmazállapotai (jég, víz és gőz) az átváltozásra és az örök körforgásra emlékeztetnek bennünket. A Móricz Zsigmond körtér térbeli és időbeli dinamikája ezt a képet idézi meg:

- a jég az épített környezet, az infrastruktúra, a szerkezet, az állandóság;
- a víz a természeti környezet, a fizikai törvényszerűségek, a közlekedés, az áramlás;
- a gőz a társadalmi-kulturális közeg, a humán infrastruktúra, a találkozás, az interakció metaforája.

A műemlék épület kortárs újraértelmezése

Az eredeti Gomba épület hangsúlyos három tömegből és az ezen nyugvó, könnyed vasbeton tetőlemezről áll össze. A tető ellebegését a tömör, nehézkes épületektől a lemez alsó körívén világító fénycsík erősítette. Meglátásunk szerint az alapvetően zárt tömegek miatti vizuális szeparáció az egyik fő oka az épületegyüttes és különösen a belső udvar fizikai (és erkölcsi!) erodálódásának. Pályázatunkban ezért a körtér és a belső udvar közötti maximális átlátást lehetővé tevő, messzemenőig transzparens megoldást javasolunk – a tartószerkezet megtartása mellett. A tömegek külső határoló falai kettős üvegfal szerkezettel készülnek. Az üvegrétegek között változó sűrűségű köd gomolyog, amely a falfelületeknek egy különleges anyagtalanságot biztosít. A fényt szokatlanul diffúz módon átteresztő ködfal első pillantásra statikus, alaposabban szemügyre véve folyamatosan és lassan változik.

A Gomba kontúrja, az óra

A vasbeton lemez szegélye mentén kialakított animált vízfüggöny célja kettős. Nyári időszakban a temperálás a legfőbb cél. Ennek segítségével olyan hűs oázis jöhet létre a Gomba környezetében, amely nemcsak a turistákat, de az itt átutazó embereket is maradásra készíti. Olyan szigetet hozva létre, ahol felüdülhetnek, kis időre kiszakadhatnak a felgyorsult világból. A percet jelző víz függöny

1,6 m-t halad percenként, kívülről előzve az órát mutató „függőnyt”. A mennyezetbe épített szenzorok segítségével elkerülhető a véletlenszerű elázás. Személy áthaladása esetén a víz lefolyása ideiglenesen megszűnik.

A vízfűggöny másik célja, hogy ezen kerül megjelenítésre a korábbiakban leírt óra. A külső vízfűggönyön az órákat és a perceket lehet megjeleníteni, a vízcseppekkel kiírt zuhanó számok formájában. A vízfűggöny az óramutató járásának megfelelően az épület homlokzatán körbejár, ezzel a játékosságot kölcsönözve környezetének. Télen az órát a burkolatba kialakított világítófelületek és LED-ek segítségével lehet megjeleníteni, mivel ekkor a vízfűggöny nem működik. Ekkor a körbefutó LED-ek jelzik a pontos időt másodperc, perc, óra pontossággal. A leolvasás a burkolatba gravírozott számok alapján könnyen leolvasható.

Hasznosítási javaslat

A terv célja olyan új találkozási pont létrehozása, ahol az emberek nem csak rövidebb időre, hanem huzamosabb ideig is tartózkodhatnak. Jelenleg a Körtéren a McDonald's előtti, illetve a villamos és buszmegálló környezete funkcionál találkozási pontként. Mivel a Gomba épülete leromlott, funkció nélküli, ezért azt inkább elkerülik az emberek. Javaslatunkban szem előtt tartottuk, hogy az épület gazdaságosan üzemeltethető legyen. Ezért olyan funkciókat választottunk, amelyek mindegyike bevételt termel. A kávézó és a shop esetében ez nem kérdéses.

A shop az éjjel-nappali nyitva tartásának és széles választékának köszönhetően biztosan gazdaságosan üzemeltethető.

A kávézó – különös tekintettel az udvar és a tetőterasz méretére – nagy forgalmat bonyolít le. A vendéglátó funkció forgalmát nappal a találkozó emberek, míg éjjel az átszállásra váró, melegedő, megpihenő emberek növeli.

A publikus illemhelyek kialakításánál - a budapesti kedvezőtlen tapasztalatokból kiindulva - azt javasoljuk, hogy azok kerüljenek a kávézó pinceszintjére. A kávézó üzemeltetőjével szerződésben kell megállapodni arról, hogy az illemhelyek megközelítését nem csak a fogyasztó vendégek számára biztosítsák, illetve, hogy az éjjel-nappali megközelítést garantálják. A kávézónak amúgy is elengedhetetlen, hogy tisztán tartott illemhelyei legyenek; ezért azok üzemeltetését célszerű a kávézó bérlőjének hatáskörébe adni.

Az információs központ bevételtermelő képessége a kapcsolt szolgáltatásokkal növelhető: szállásfoglalás, menetjegy értékesítés, szolgáltatás közvetítés, kulturális programiroda, jegyiroda, multimédia központ. Feltehetően ez önmagában nem elégséges az épületrész nullszaldós üzemeltetésére, ezért az épület továbbtervezésekor a turisztikai intézményekkel tárgyalásokat kell folytatni egy hosszútávú gazdaságos konstrukció kialakításáról.

Tavaszi-nyári-őszi időszakban: a gyűrű belső területén védett kávézó terasz alakítható ki. Kisebb szabadtéri rendezvények esetén a kávézó biztosíthatja a cateringet. A gomba tetején lévő vízfelület belső pereme mentén további kereskedelmi terület alakítható ki. A tetőről olyan egyedi rálátás nyílik a körtér egészére, mely elegendő vonzerővel rendelkezik. Az itteni „dekk” területén, a gyűrű kerület mentén asztalok és székek helyezhetőek el.

A téli időszak attrakciója a tetőn elhelyezett korcsolya pálya. Ide a korábban leírt módon, a kávézó előteréből lehet feljutni, így a kávézó forgalmát növeli a korcsolyapálya által generált látogatói szám. A karácsonyi vásár idején az épületegyüttes melegedőként való használata szintén többletforgalmat generál. Lehetőségként felmerül a belső udvar téli temperálásával a kávézóterasz téli hasznosítása, amely különleges élményt nyújt a látogatóknak – egyben bevételnövelő hatása van. Ehhez a térlefedést a tetőlemez belső peremére rögzített, pneumatikus (kétrétegű) sátoportálok biztosítja. Az oldalsó határolásról az épületközökben, a belső ívek mentén elhelyezett üvegportálok gondoskodnak.